EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.11.2013
COM(2013) 784 final

DELOVNI DOKUMENT KOMISIJE

o oceni kakovosti podatkov, ki so jih države članice sporočile v letu 2012 o plačilni bilanci, mednarodni trgovini s storitvami in neposrednih tujih naložbah

DELOVNI DOKUMENT KOMISIJE

o oceni kakovosti podatkov, ki so jih države članice sporočile v letu 2012 o plačilni bilanci, mednarodni trgovini s storitvami in neposrednih tujih naložbah

1. UVOD

Člen 4(3) Uredbe (ES) št. 184/2005 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki Skupnosti glede plačilne bilance, mednarodne trgovine s storitvami in neposrednih tujih naložb (uredba o plačilni bilanci)[1] podrobno opredeljuje:

„Komisija s pomočjo Odbora za plačilno bilanco iz člena 11(1) oceni kakovost prenesenih podatkov na osnovi poročil o kakovosti. Ta ocena Komisije se pošlje v vednost Evropskemu parlamentu.“

Ta delovni dokument ocenjuje kakovost podatkov, ki so jih države članice poslale v letu 2012. Pripravljen je bil s pomočjo Odbora za plačilno bilanco, kakor zahteva uredba o plačilni bilanci. Temelji na rezultatih ocene kakovosti plačilnih bilanc, ki jo je Eurostat izvedel med januarjem in junijem 2013.

Po strnjenem opisu načel, ki se uporabljajo pri ocenjevanju kakovosti uradnih statistik, ter kratkem pregledu težav pri zbiranju podatkov za plačilno bilanco v globaliziranem okolju ta dokument analizira, do kolikšne mere podatki o plačilni bilanci spoštujejo načela kakovosti, na katerih temelji Evropski statistični sistem (ESS).

Pri tem se poročilo osredotoča predvsem na pravne obveznosti držav članic, da zberejo in posredujejo podatke o plačilni bilanci, in na to, do kolikšne mere jih izpolnjujejo. Zagotavlja tudi informacije, potrebne za oceno kakovosti podatkov o plačilni bilanci, s posebnim poudarkom na skupnih agregatih in glavnih elementih, ki so potrebni za zbiranje agregatov.

2. OCENJEVANJE KAKOVOSTI URADNE STATISTIKE

Eurostat vsako leto oceni kakovost plačilnih bilanc v skladu z načeli iz Uredbe Komisije (EU) št. 1055/2008 o izvajanju Uredbe (ES) št. 184/2005 glede meril in poročil o kakovosti statistike plačilne bilance[2]. Ocena kakovosti plačilne bilance preverja skladnost z vsemi merili kakovosti iz člena 12(1) Uredbe (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki[3], in sicer ustreznost, natančnost, pravočasnost, točnost, dostopnost in jasnost, primerljivost in skladnost.

---

1 UL L 35, 8.2.2005, str. 23.
2 UL L 283, 28.10.2008, str. 3.
3 UL L 87, 31.3.2009, str. 164.

Eurostat si zelo prizadeva za oblikovanje metod in orodja za upravljanje kakovosti v podporo pripravi visokokakovostne evropske statistike. Poročanje o kakovosti podpira oceno kakovosti, ki je izhodiščna točka za izboljšanje kakovosti. „Priročnik ESS za poročila o kakovosti“ podrobno navaja vse metode, ki se lahko uporabljajo za ocenjevanje kakovosti uradnih statistik[4], ki se razlikujejo glede na vrsto statističnega postopka.

Namen statistike je priprava ocen neznane vrednosti; te ocene zaradi spremenljivosti in pristranskosti niso enakovredne pravim vrednostim. Na statistične podatke lahko vpliva veliko število vzorčnih in nevzorčnih napak. Za statistiko na podlagi vzorčnega raziskovanja obstaja uveljavljena teorija za preverjanje natančnosti, ki upošteva spremenljivost cenilke okrog pričakovane vrednosti, izražene z varianco, standardno napako, koeficientom variacije ali intervali zaupanja. Tako kot nacionalni računi so tudi podatki v plačilni bilanci sestavljeni kot agregati različnih primarnih statistik, nekaterih na podlagi vzorčnih raziskovanj, drugih izpeljanih iz upravnih podatkov, nekaterih iz modelov. V primeru agregirane statistike, kot je plačilna bilanca, natančnosti ni mogoče meriti na podlagi neposrednega pristopa. Glavna instrumenta, ki se glede na priročnike o kakovosti statistike lahko uporabljata za ocenjevanje kakovosti statističnih podatkov te vrste, sta analiza revizij ter pregled napak in izpustitev[5]; oba instrumenta sta zajeta v tem poročilu.

Mednarodni denarni sklad je razvil standarde za oceno kakovosti statistike, ki so del okvira za ocenjevanje kakovosti podatkov (DQAF). Posebni DQAF je namenjen plačilni bilanci[6].

Poročila Eurostata o kakovosti plačilne bilance izražajo standarde, ki so bili vzpostavljeni za ESS in jih je opredelil DQAF. Da bi bila ta poročila primernejša za zajetje različnih značilnosti kakovosti podatkov, je bila njihova vsebina sčasoma razširjena in bodo v prihodnosti še izboljšana.

Medtem ko kakovost agregirane statistike ni samo vsota kakovosti vseh primarnih podatkov, je kakovost podatkov plačilne bilance gotovo odvisna od kakovosti vseh osnovnih virov podatkov. Poročila o kakovosti se redno pripravljajo za mednarodno blagovno menjavo[7], ki je glavni element tekočega računa; vendar bi bilo izjemno drago ter zamudno oceniti kakovost vsakega posameznega elementa, ki se uporabi v plačilni bilanci.

3. TEŽAVE PRI PRIPRAVI STATISTIKE PLAČILNE BILANCE

Sistemi za pripravo statistike plačilne bilance so bili prvotno oblikovani kot stranski proizvodi sistemov nadzora deviznega režima: rezidenčne banke so zbirale in pripravljavcem plačilne bilance (po navadi v nacionalnih centralnih bankah) zagotavljale informacije o vsaki posamezni transakciji v tuji valuti. Ta vir informacij, imenovan sistem poročanja o mednarodnih transakcijah (ITRS) ali „poročanje na podlagi poravnav plačil“, ostaja še naprej glavni vir za pripravo statistike plačilne bilance v mnogih državah zunaj Evropske unije.

Odprava zunanjetrgovinskih omejitev, naraščajoče število in zapletenost čezmejnih finančnih transakcij ter celostno upravljanje plačil multinacionalk so postopoma omejevali izčrpnost zbranih informacij iz sistema poravnave. V EU je koristnost poročanja na podlagi poravnav plačil za pripravo

---

4 Glej „Priročnik ESS za poročila o kakovosti“, delovni dokumenti Eurostata, 2009. Glej tudi „Standard ESS za poročila o kakovosti“, delovni dokumenti Eurostata, 2009.

5 Glej „Priročnik ESS za poročila o kakovosti“, Eurostat, 2009, str. 65.

6 Glej http://dsbb.imf.org/images/pdfs/dqrs_bop.pdf.

7 Glej http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-RA-10-026.

statistike plačilne bilance nadalje omejila usmeritev k liberalizaciji trga EU na področju finančnih storitev[8]. Ker je tradicionalni vir podatkov, ki se je uporabljal za pripravo podatkov o plačilni bilanci, postajal vse manj izčrpen, so evropski statistiki zaradi zmanjšanih virov ter večjega nasprotovanja statistični obremenitvi za anketirance za plačilno bilanco razvili alternativne vire podatkov.

Od leta 2000 naprej so sestavljavci plačilne bilance v EU uvajali nove sisteme zbiranja in urejanja podatkov. Novi sistemi, ki se že izvajajo v večini držav članic EU, temeljijo na kombinaciji različnih raziskovanj in so včasih združeni z omejenimi informacijami, ki so še na voljo iz sistema ITRS. Informacije, zbrane neposredno od podjetij ali posameznikov, se pogosteje uporabljajo. Enako velja za metode vzorčenja in ocenjevanja. Skladnost z drugimi statistikami, in sicer o nacionalnih računih in podatkih o trgovanju z blagom, se podrobneje spremlja, vzpostavljena pa so bila skupna orodja na ravni EU in euroobmočja za večjo enotnost postopka zbiranja podatkov. En primer je centralizirana zbirka podatkov o vrednostnih papirjih, ki omogoča zbiranje podatkov o portfeljskih naložbah glede na informacije o vsakem posameznem vrednostnem papirju, drugi primer pa je mreža neposrednih tujih naložb, ki omogoča izmenjavo mikropodatkov, povezanih z neposrednimi tujimi naložbami (FDI).

4. USTREZNOST

„Ustreznost“ pomeni stopnjo, do katere statistika izpolnjuje sedanje in potencialne potrebe uporabnikov. Zaradi finančne krize so podatki plačilne bilance (ter stanje mednarodnih naložb – IIP) deležni večje pozornosti uporabnikov. Plačilna bilanca in statistika IIP sta temeljni orodji za analizo zunanjih neravnovesij in se uporabljata tudi kot primarna podatka za tri od enajstih kazalnikov, ki so del pregleda postopka EU v zvezi z makroekonomskim neravnovesjem (MIP)[9].

Pri ocenjevanju kakovosti plačilne bilance se ustreznost meri v smislu razpoložljivosti podatkov, zahtevanih v uredbi o plačilni bilanci, za končne uporabnike, ob predpostavki, da so potrebe uporabnikov v uredbi ustrezno izražene.

Ker se potrebe uporabnikov razvijajo, je Komisija spremenila zahteve po podatkih za plačilno bilanco v skladu z novimi mednarodnimi standardi. Zadnja uredba Komisije, ki spreminja uredbo o plačilni bilanci v zvezi s posodobitvijo zahtev za podatke in opredelitev[10], je bila objavljena v Uradnem listu 27. junija 2012 in se bo uporabljala od 1. januarja 2014.

Po nedavnih težavah na finančnih trgih pa uporabniki že zahtevajo podrobne podatke o plačilni bilanci in IIP, ki presegajo, kar je vključeno v spremenjeni uredbi o plačilni bilanci. Potrebovali bi večjo geografsko razčlenitev in po možnosti tudi dvostranske podatke. Uporabniki, pristojni za trgovinska pogajanja z državami zunaj EU, so ponovno zahtevali informacije o storitvah „po načinu zagotavljanja“[11]. Eurostat poziva države članice, naj te dodatne informacije prostovoljno predložijo.

---

8 Uredba (ES) št. 2560/2001 o čezmejnih plačilih v eurih je iz statističnega poročanja izvzela vse transakcije pod pragom 12 500 EUR. Ob reviziji Uredbe (ES) št. 2560/2001 je bil prag zvišan na 50 000 EUR (Uredba (ES) št. 924/2009, člen 5(1)).

9 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/excessive_imbalance_procedure/imbalance_scoreboard.

10 Uredba Komisije (EU) št. 555/2012 z dne 22. junija 2012 (UL L 166, 27.6.2012, str. 22).

11 To bi vključevalo jasno delitev med transakcijami glede na to, ali: (a) se storitev opravlja čezmejno („način 1“); (b) potrošnik prečka mejo („način 2“); ali (c) se ponudnik storitev premakne čez mejo („način 4“). Glej poglavje V Priročnika o statističnih podatkih v mednarodni trgovini s storitvami iz leta 2010.

4.1. Razpoložljivost podatkov

Merilo popolnosti podatkov je usmerjeno v razpoložljivost podatkov, zahtevanih v uredbi o plačilni bilanci. Meri se kot delež števila vrednosti, poslanih od skupnega števila zahtevanih vrednosti. Preglednica 1 prikazuje ta kazalnik po državah članicah in podatkovnih nizih.

V primeru **kazalnikov eura** so v referenčnih četrtletjih (2011Q3–2012Q2) vse države članice v celoti izpolnjevale zahteve uredbe o plačilni bilanci.

Za četrtletno plačilno bilanco je bila razpoložljivost podatkov skozi zadnja četrtletja stabilna in povprečno 98-odstotna za referenčna obdobja (2011Q3–2012Q2), kar pomeni zvišanje v primerjavi s 95 % za prejšnja štiri četrtletja (2010Q3–2011Q2), in sicer po zaslugi podrobnejših navedb Bolgarije, Francije (100 % izpolnjuje zahteve od 2012Q1) in Romunije.

Razpoložljivost podatkov **o mednarodni trgovini s storitvami** se je v primerjavi s prejšnjim letom nekoliko zvišala, in sicer s 97 % vseh zahtevanih podatkovnih celic na 98 %.

Za **tokove in stanja neposrednih tujih naložb** v referenčnem obdobju 2011 (t + 9) se je povprečje EU v primerjavi z evidentirano ravnjo v prejšnjem letu znižalo, in sicer s 100 % na 98 % oziroma 99 %. Splošna razpoložljivost podatkov o neposrednih tujih naložbah z dejavnostjo in geografsko razčlenitvijo za referenčno leto 2010 (t + 21) se je izboljšala, in sicer za tokove neposrednih tujih naložb z 92 % na 95 % in za stanja neposrednih tujih naložb s 95 % na 97 %.

Razpoložljivost podatkov je za vsa področja plačilne bilance zelo visoka. Maloštevilni podatki, ki niso bili sporočeni, se nanašajo na zelo podrobne postavke in geografske razčlenitve ali razčlenitve dejavnosti.

Preglednica 1: Popolnost podatkov

	Kazalniki eura (t + 2)	**Četrtletna plačilna bilanca (t + 3)**	**Mednarodna trgovina s storitvami (t + 9)**	**Tokovi neposrednih tujih naložb (t + 9)**	**Stanja neposrednih tujih naložb (t + 9)**	**Tokovi neposrednih tujih naložb (t + 21)**	**Stanja neposrednih tujih naložb (t + 21)**
Belgija	100 %	100 %	100 %	100 %	96 %	39 %	100 %
Bolgarija	100 %	93 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Češka	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Danska	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %
Nemčija	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Estonija	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Irska	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %
Grčija	100 %	100 %	74 %	100 %	100 %	70 %	100 %
Španija	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Francija	100 %	92 %	100 %	93 %	100 %	100 %	100 %
Italija	100 %	100 %	100 %	100 %	97 %	100 %	63 %
Ciper	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Latvija	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Litva	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	95 %	100 %
Luksemburg	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Madžarska	100 %	98 %	100 %	99 %	96 %	100 %	100 %
Malta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Nizozemska	100 %	100 %	92 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Avstrija	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Poljska	100 %	74 %	100 %	59 %	87 %	76 %	84 %
Portugalska	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Romunija	100 %	97 %	95 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Slovenija	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Slovaška	100 %	94 %	97 %	100 %	100 %	95 %	96 %
Finska	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Švedska	100 %	94 %	98 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Združeno kraljestvo	100 %	100 %	93 %	99 %	96 %	91 %	91 %

Povprečje EU	**100 %**	**98 %**	**98 %**	**98 %**	**99 %**	**95 %**	**97 %**

5. NATANČNOST

„Natančnost“ pomeni bližino ocenjenih vrednosti neznanim pravim vrednostim. Medtem ko lahko primarna statistika meri natančnost s statističnimi kazalniki, kot so povprečne napake in varianca, podobnih kazalnikov za makroekonomsko statistiko, ki je rezultat številnih različnih postopkov zbiranja in urejanja podatkov, ni mogoče razviti. Četrtletno poročilo o kakovosti plačilne bilance prikazuje natančnost z opazovanjem obsega revizij. Domneva se, da se podatkovni niz z vsako revizijo približuje pravi vrednosti.

Revizije ne pomenijo, da so bile narejene „napake“ ali da se je kakovost podatkov sčasoma poslabšala. Nasprotno, revizije se izvedejo, ko so na voljo novi viri podatkov in boljše informacije. Dobro uveljavljena in javno objavljena politika glede revizij je znak čvrstosti zadevnega statističnega sistema.

Obseg revizij pa je ukrep kakovosti prve objave določenega podatkovnega niza v primerjavi z zadnjim letnikom, ki je na voljo. Obstaja kompromis med pravočasnostjo in obsegom revizij: čim zgodnejša je bila prva objava podatkovnega niza, tem več revizij je mogoče pričakovati, ko se objavljajo poznejši letniki istega podatkovnega niza.

5.1. Stabilnost

Najzgodnejša predhodna ocena četrtletne plačilne bilance je na voljo v 60 dneh po referenčnem obdobju („kazalniki evra“), medtem ko je prva popolna ocena na voljo 90 dni po koncu referenčnega obdobja. Dokončne ocene so običajno na voljo po treh letih in pol (14 četrtletij), revizije pa so možne tudi po daljših obdobjih.

Preglednica 2 prikazuje srednje povprečne vrednosti revizij za četrtletno plačilno bilanco za podatke, ki so bili na voljo za t+60 in t+90 dni, medtem ko preglednici 3 in 4 prikazujeta srednje povprečne vrednosti revizij za obdobje od prve do končne ocene v zadnjih 14 četrtletjih (2009Q1–2012Q2), izražene v odstotkih prvotne vrednosti.

Graf 1 prikazuje razlike med prvo in končno oceno za celotni tekoči račun EU-27.

Revizije v dobro so bile najobsežnejše v letu 2007, nato so se do leta 2009 zmanjševale ter po tem letu ostale nespremenjene. Revizije nacionalnih podatkov se med državami pogosto izravnajo. Ocene agregatov EU-27 so zato precej stabilne.

Rezultat revizij v različni smeri za v breme in v dobro so lahko precejšnje revizije bilance, čeprav so absolutne revizije majhne.

Povprečne vrednosti revizij si je treba previdno razlagati, saj so lahko izredno visoke, če so bile začetne ocene nizke. Zelo občutljivi za ta dejavnik so kazalniki za mala gospodarstva: v nekaj primerih kažejo ekstremne vrednosti, čeprav so absolutni zneski prvih ocen in nadaljnjih revizij zelo majhni. Bolj splošno se previdna razlaga uporablja tudi v primerih (npr. izvedeni finančni instrumenti), kadar se merijo revizije neto tokov (v breme minus v dobro).

V **tekočem računu** so bile evidentirane majhne revizije na strani v dobro in v breme **računa blaga**, v **računu storitev** pa so bile vrednosti revizij na splošno malo višje kot za blago, pri čemer so bile

najbolj pomembne za **druge storitve**. Revizije najbolj vplivajo na **račun dohodka**, pri čemer so zelo visoke vrednosti pogosto zajete v računu neposrednih naložb zaradi težav, ki jih imajo pripravljavci pri oceni dobička v svojih prvih pošiljkah podatkov. V 14 opazovanih četrtletjih so bile povprečne revizije v splošnem obsežnejše za postavke **finančnega računa** kot za postavke tekočega računa, kar odraža razlike v obsegu in volatilnosti čezmejnih finančnih transakcij. Za EU so bile revizije najobsežnejše za **neposredne naložbe v tujini, obveznosti v okviru portfeljskih naložb** in **finančne instrumente**.

Preglednica 2: Povprečne vrednosti revizij za kazalce eura, 2009Q1–2012Q2, izražene v odstotkih prvotne vrednosti

Država članica	Blago		Storitve		Sredstva za zaposlene		Dohodek od neposrednih naložb		Dohodek od portfeljskih naložb		Dohodek od drugih naložb		Tekoči transferji	
	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D
BE	0,9	1,2	3,3	3,9	0,6	12,3	16,3	–56,5	–1,9	–	–2,8	–8,5	20,4	7,3
BG	–0,9	0,1	2,8	3,8	4,5	–33,4	98,4	17,7	23,9	–	12,5	22,7	–0,5	–9,6
CZ	0,6	3,1	1,6	31,2	5,2	–3,4	13,0	35,9	11,9	–	–0,8	–12,1	8,6	1,3
DK	0,2	0,1	0,6	0,3	0,5	8,9	0,7	0,0	–0,4	–	0,2	3,0	3,1	1,6
DE	0,2	0,7	0,1	–3,4	1,9	3,3	12,2	0,2	–0,4	–	2,8	2,4	0,1	–3,3
EE	0,0	0,0	0,1	0,0	–2,0	0,3	–6,5	–2,3	–5,3	–	1,5	0,2	1,5	0,1
IE	3,2	9,9	5,7	–1,0	12,9	–0,1	17,5	13,3	4,8	–	–2,2	–5,7	75,5	28,8
EL	–2,0	–1,2	–0,8	–3,9	–3,3	–0,7	47,6	–17,2	–21,0	–	–8,5	–0,5	–0,8	5,4
ES	0,4	–0,1	4,1	1,7	0,5	0,0	2,6	78,3	–0,6	–	–2,6	–6,0	–0,4	–0,5
FR	–1,6	–0,6	–2,3	–4,4	3,5	3,1	12,5	4,9	27,7	–	–15,7	–20,4	19,4	17,9
IT	0,1	0,2	1,6	1,4	7,5	3,8	–0,6	–10,2	–4,1	–	1,8	2,4	4,0	10,4
CY	29,9	8,1	35,9	4,5	21,6	11,3	133,2	114,4	–4,3	–	26,2	20,5	30,1	30,7
LV	–0,2	–1,0	–3,6	–2,8	0,5	–2,6	–54,2	–17,5	0,3	–	–0,9	–3,9	–0,4	–0,5
LT	0,4	0,9	26,1	0,6	12,5	144,9	–278,3	85,8	46,7	–	36,3	107,7	15,3	7,6
LU	5,7	3,8	2,1	3,5	–0,7	–27,1	42,9	127,5	1,2	–	2,8	–3,0	2,1	–0,2
HU	–1,3	–1,1	–2,0	–6,1	554,0	–0,8	23,0	4,2	–1,6	–	4,2	2,2	70,0	52,1
MT	1,3	0,9	3,2	3,5	0,0	0,0	–369,8	18,8	0,6	–	–0,7	–2,5	c	c
NL	–0,2	1,7	3,6	–0,9	–41,4	–23,1	–13,2	–35,1	2,6	–	–46,0	–39,8	–19,8	–2,3
AT	1,5	11,1	6,1	3,2	0,8	1,1	2,2	7,7	0,9	–	0,5	1,9	–1,0	2,3
PL	1,1	1,2	0,5	0,9	–2,9	26,7	–485,0	14,8	–1,7	–	–5,3	35,4	16,9	–0,6
PT	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	–	0,3	7,0	17,8	26,0
RO	0,0	0,1	3,9	2,1	4,5	2,7	189,3	–11,0	4,7	–	19,3	2,0	1,7	–0,6
SI	2,7	6,9	20,1	12,9	0,0	–0,9	1,0	–3,3	–0,2	–	0,2	–0,1	1,9	2,1
SK	3,3	0,5	–6,6	–6,4	79,1	25,7	–252,3	83,9	–7,4	–	–13,1	–15,9	–7,4	65,6
FI	1,2	–1,8	0,2	0,3	0,2	1,0	–2,5	–57,3	–0,2	–	0,1	0,0	17,8	4,5
SE	0,0	0,0	0,0	0,0	–0,6	0,0	–36,3	–50,8	0,0	–	0,0	0,0	8,8	6,0
UK	–0,8	–0,5	0,1	0,6	2,7	–2,5	125,2	2,0	2,5	–	–5,6	–4,2	23,9	4,1
EU	**0,1**	**0,7**	**1,8**	**–0,4**	**0,7**	**–2,2**	**–1,3**	**–12,7**	**3,8**	**3,5**	**–7,4**	**–7,8**	**0,6**	**4,5**

Preglednica 3: Povprečne vrednosti revizij za glavne postavke tekočega računa, 2009Q1–2012Q2, izražene v odstotkih

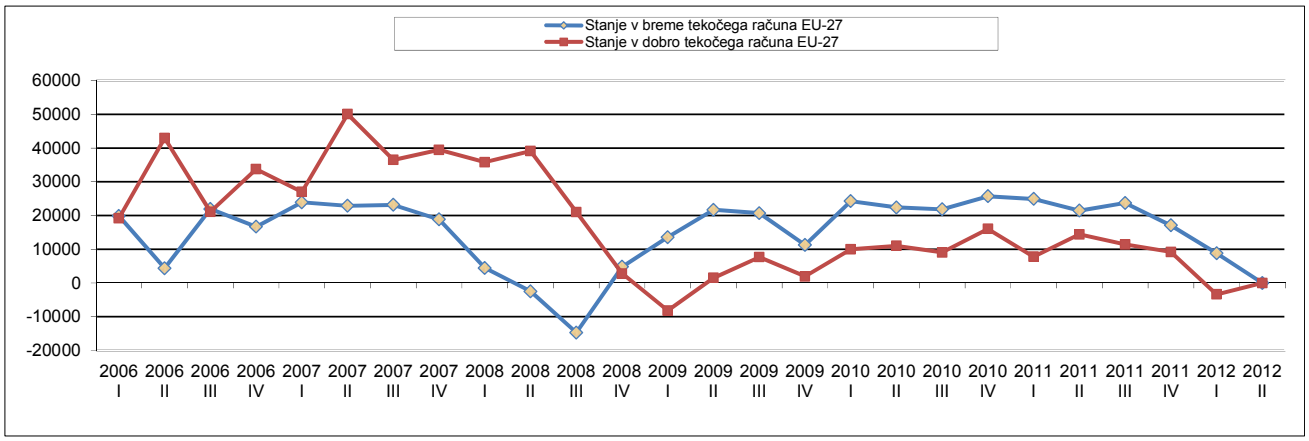
Država članica	Blago		Storitve		Prevoz		Potovanje		Druge storitve		Sredstva za zaposlene		Dohodek od neposrednih naložb		Dohodek od portfeljskih naložb		Dohodek od drugih naložb		Tekoči transferji	
	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D
BE	1,1	3,1	9,3	6,0	1,5	2,5	3,0	1,6	15,1	2,5	4,8	29,0	9,6	–3,6	7,1	–	–10,0	–29,8	31,7	11,1
BG	–0,4	1,2	0,6	–0,7	–8,1	–9,1	5,1	4,5	3,5	7,9	2,4	41,7	–92,1	–308,7	3,3	–	3,8	9,5	9,4	–3,9
CZ	2,1	–3,2	1,0	11,3	–8,5	2,3	12,9	–8,4	0,2	–1,2	0,5	6,2	–54,1	12,7	–4,1	–	–6,9	–1,0	11,3	–10,6
DK	0,8	–1,5	4,4	2,9	3,9	6,4	–6,5	1,2	9,1	–3,1	30,5	–0,6	–0,1	–52,9	4,4	–	1,6	–1,4	3,2	–0,7
DE	1,6	1,9	3,5	1,8	2,7	1,6	0,2	0,7	4,4	2,6	7,5	17,0	53,5	–8,7	–2,1	–	8,6	9,8	–0,3	–7,6
EE	–1,6	–1,8	0,3	–1,1	0,5	–5,4	–0,3	4,0	0,2	0,6	–6,8	0,1	14,7	995,4	2,4	–	–0,7	–1,5	–11,2	–5,1
IE	–1,4	–0,2	–1,9	–0,7	–0,1	0,1	13,6	–9,7	–2,5	–0,1	13,7	–4,4	5,9	–6,7	5,3	–	–8,5	–8,7	–1,3	2,5
EL	–1,3	–0,7	–0,2	–0,7	–0,2	–0,6	0,0	0,0	–1,3	–1,7	–1,4	–0,7	312,8	–75,8	0,0	–	–2,7	–1,4	–0,5	0,5
ES	0,5	–0,3	1,3	1,9	1,8	5,5	3,0	0,5	0,6	0,5	1,9	–1,1	39,5	17,6	–0,5	–	0,8	–0,3	2,9	1,2
FR	0,0	–1,2	23,1	12,0	3,7	3,8	4,4	–0,1	42,4	29,4	16,1	–5,7	31,8	34,0	0,0	–	4,8	0,1	34,9	40,2
IT	–0,3	0,6	8,0	5,6	0,1	0,5	0,7	0,1	21,7	12,7	245,7	67,9	158,1	34,9	0,6	–	21,7	–1,0	33,9	8,5
CY	–24,5	–7,1	3,1	7,3	1,2	5,2	–4,5	10,2	5,8	8,7	12,0	6,1	51,0	53,5	0,5	–	4,3	5,6	–6,3	–2,6
LV	–0,6	–0,1	–0,5	–1,6	–0,3	2,5	0,2	0,0	–1,4	–3,6	–3,2	2,5	50,5	–21,9	–5,7	–	–1,0	–2,0	0,1	–0,2
LT	–0,1	–1,4	2,1	6,0	–0,1	1,1	13,5	25,3	–4,2	–3,0	24,2	26,0	195,3	16,6	–8,2	–	–3,0	–29,6	–6,1	17,9
LU	–0,8	1,0	–7,3	–0,8	–0,4	–2,2	14,4	0,9	–7,9	–3,4	0,3	11,3	11,9	13,9	0,1	–	–10,9	–21,9	–2,2	–0,7
HU	–5,6	–0,2	2,6	0,1	–1,0	–1,4	0,0	–13,2	4,7	3,5	–3,6	–17,6	61,0	46,1	1,7	–	–0,4	1,5	9,4	0,5
MT	17,8	17,9	4,0	30,2	1,3	10,1	c*	c*	16,4	45,3	–0,8	–4,7	–122,6	–630,7	0,1	–	–0,1	0,2	c*	c*
NL	–1,2	–1,0	–0,1	2,1	–0,1	0,8	–1,8	0,0	–0,1	2,6	–0,5	63,9	31,1	27,5	2,3	–	–1,5	–5,1	–21,3	–6,2
AT	0,7	–1,0	1,8	0,4	1,6	1,1	–0,5	0,7	2,8	–0,3	–0,2	–5,9	24,7	56,4	2,4	–	0,5	–0,2	–0,8	–2,3
PL	–0,5	–1,4	–1,2	0,8	1,3	2,4	–2,8	5,7	–0,9	–2,0	–22,7	203,1	163,1	–22,2	8,0	–	0,0	–0,3	–34,4	–14,2
PT	–0,4	0,0	0,3	–0,1	0,1	–1,6	0,0	0,3	1,1	0,7	0,1	8,5	21,2	2,2	0,4	–	15,3	–4,0	–8,5	–10,7
RO	–0,1	1,3	2,3	–8,9	–5,4	–22,5	2,7	–0,2	5,6	2,6	4,6	1,4	–662,5	–277,7	0,3	–	22,7	–4,4	–0,5	–4,2
SI	0,3	–0,1	–7,2	–1,9	6,1	0,1	–0,4	–6,5	0,7	3,6	91,3	–8,7	–137,7	–26,2	–1,2	–	–0,2	2,3	3,6	17,5
SK	–0,4	–0,5	–1,8	–1,0	–0,9	–5,0	–3,9	6,5	–2,6	0,6	–12,3	–29,6	186,5	118,9	–1,0	–	–1,0	–3,1	–20,5	–20,6
FI	1,0	0,7	10,8	18,7	12,3	4,1	3,2	2,0	c*	c*	0,3	6,2	13,2	506,3	–4,7	–	0,3	3,2	–1,9	7,0
SE	0,2	0,5	–1,3	–0,1	–0,9	–3,9	–5,9	–2,8	0,1	1,9	2,0	–3,6	7,7	51,4	3,0		–5,0	–10,7	–8,4	0,5
UK	0,2	–0,1	5,4	0,0	1,8	–1,1	8,6	1,4	5,7	–1,2	8,8	–3,4	–2,5	7,5	0,5	–	9,9	3,9	20,1	8,2
EU	**0,3**	**0,3**	**4,9**	**2,9**	**1,6**	**1,7**	**2,0**	**0,1**	**7,0**	**3,8**	**13,9**	**19,2**	**16,0**	**8,7**	**–0,7**	**–2,3**	**1,2**	**–3,3**	**1,6**	**1,7**

*c – zaupno

Preglednica 4: Povprečne vrednosti revizij za glavne postavke finančnega računa, 2009Q1–2012Q2

POVPREČNE VREDNOSTI ČETRTLETNE PLAČILNE BILANCE FINANČNEGA RAČUNA (%)							
Država članica	Neposredne naložbe v tujini	Domače neposredne naložbe	Sredstva portfeljskih naložb	Obveznosti portfeljskih naložb	Sredstva drugih naložb	Obveznosti drugih naložb	Izvedeni finančni instrumenti
BE	33,2	1,6	–90,5	–13,2	30,5	8,2	132,4
BG	–182,6	–154,4	59,1	–7,5	–920,6	–45,7	6,7
CZ	–89,4	683,4	–41,4	0,0	–20,2	–1802,9	–14,0
DK	–3,1	180,0	–40,2	–10,9	–4,7	0,7	–14,7
DE	141,7	32,0	–2,5	15,9	45,3	2,8	35,6
EE	38,3	110,3	3,4	66,9	2,3	–94,6	–13,3
IE	47,1	38,2	–35,4	87,9	–14,7	–3,8	18,0
EL	–557,7	–131,7	54,4	0,4	1,2	1,3	–1,1
ES	207,2	48,7	25,0	–3,8	–3,1	–14,7	–29,6
FR	–7,5	–17,6	–30,7	4,5	–29,4	–29,4	–359,2
IT	161,8	–23,7	–156,0	–1,9	–1330,6	11,1	697,3
CY	314,7	296,8	–16,5	–258,3	–170,3	–87,4	–21,6
LV	–36,1	–63,9	–207,3	34,2	–22,3	8,0	10,7
LT	–87,5	188,9	–3,3	–29,9	73,9	3,7	–16,7
LU	–142,3	64,8	–8,5	–14,6	79,1	–0,1	1721,6
HU	–84,9	52,4	46,2	4,0	–2,0	33,4	–2,8
MT	–9,1	–101,3	–5,1	–49,4	0,2	2,1	–3,2
NL	–51,7	121,8	–5,3	10,1	–257,4	34,7	14,8
AT	114,9	52,7	–2,7	5,9	–7,3	16,8	–225,7
PL	275,5	–34,4	–50,4	1,2	66,1	–17,5	–2,3
PT	–364,4	–94,3	–15,2	39,8	–39,5	–14,5	–9,4
RO	473,5	–131,2	–167,0	–18,5	–41,3	42,5	40,1
SI	–23,5	35,3	5,3	12,0	–20,3	43,8	–2028,6
SK	16,3	64,0	98,6	15,0	–25,3	82,9	–0,4
FI	249,3	–140,1	4,9	20825,7	9,9	–3,1	23,7
SE	87,6	–51,4	7,2	17,1	–148,4	–34,1	–38,2
UK	–3,6	32,6	159,9	8,8	1,5	87,6	–14,4
EU	**35,2**	**9,0**	**4,0**	**–32,1**	**–3,7**	**10,9**	**70,5**

Graf 1: Razlike med prvimi in končnimi ocenami za tekoči račun EU-27, 2005Q1–2012Q2, izražene v milijonih EUR

6. PRAVOČASNOST IN TOČNOST

Točnost se meri glede na upoštevanje rokov za prenos podatkov, določenih v uredbi o plačilni bilanci. Preglednica 5 analizira točnost statistike plačilne bilance. Kaže, da so države članice z redkimi izjemami uspele izpolniti roke za vse podatkovne nize.

Pravočasnost bi se lahko izmerila tudi kot vrzel med referenčnim obdobjem, ki ga zajemajo podatkovni nizi, in trenutkom, ko so podatki na voljo uporabnikom. Trenutno se podatki plačilne bilance Eurostatu sporočajo 90 dni po koncu referenčnega obdobja. Spremenjena uredba o plačilni bilanci upošteva zahtevke uporabnikov za bolj pravočasne statistične podatke in po letu 2014/2017/2019 skrajšuje rok poročanja z 90 dni na 85/82/80 dni v tem zaporedju.

Preglednica 5: Točnost pošiljanja podatkov

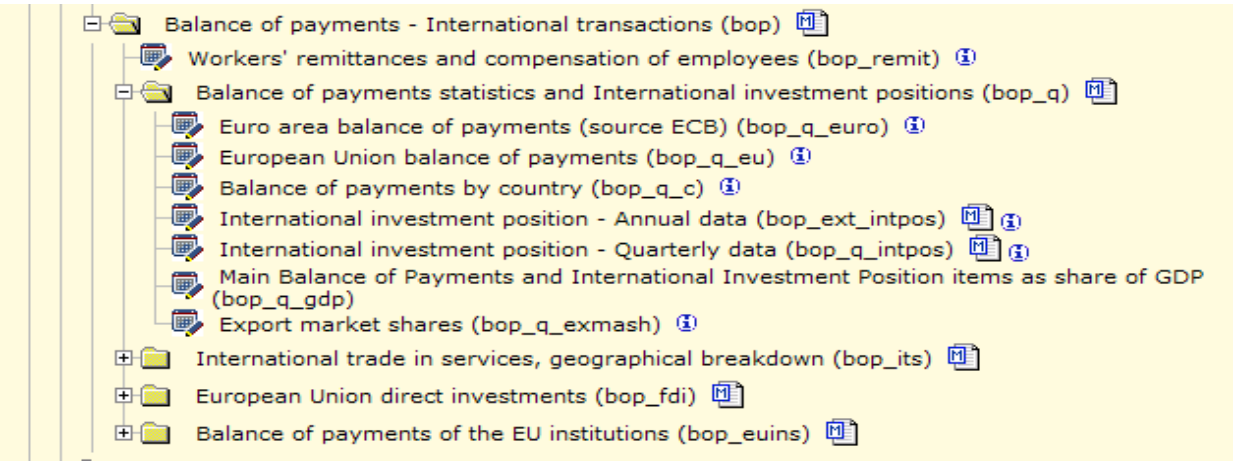
	Kazalniki eura*	**Četrtletna plačilna bilanca***	**Mednarodna trgovina s storitvami**	**Neposredne tuje naložbe – tokovi**	**Neposredne tuje naložbe – stanja**
Rok:	***referenčno obdobje +2 meseca***	***referenčno obdobje +3 meseci***	***referenčno obdobje +9 mesecev***	***referenčno obdobje + 9 (ali 21) mesecev****	***referenčno obdobje + 9(ali 21) mesecev****
Belgija	–1	–1	0	–3	24
Bolgarija	–10	–13	0	–2	–2
Češka	–2	–9	–8	11	–6
Danska	–16	–8	0	–3	–3
Nemčija	–7	–6	–3	–5	–17
Estonija	–1	–20	–35	–21	–21
Irska	–4	–5	–17	–2	–2
Grčija	–7	–4	–2	–4	–3
Španija	0	–2	–1	–2	–2
Francija	–3	–3	0	–3	–3
Italija	–1	–4	0	0	0
Ciper	0	–1	–1	–3	–3
Latvija	0	–23	–25	–27	–27
Litva	–2	–5	0	–2	–2
Luksemburg	–9	–2	–1	–3	0
Madžarska	–3	–1	0	–2	–2
Malta	0	–4	–10	–3	–3
Nizozemska	–15	–9	–3	–5	–3
Avstrija	–3	–4	–4	–58	–58
Poljska	0	–2	–3	–3	–2
Portugalska	–5	–6	–7	–10	–10
Romunija	–1	–6	–2	–4	–4
Slovenija	–16	–17	–86	–30	–30
Slovaška	0	0	0	–5	–5
Finska	–4	–12	–7	–9	–9
Švedska	–2	–9	–1	–2	–2
Združeno kraljestvo	0	1	–1	–2	–2

*Povprečna točnost za štiri pošiljanja podatkov (2011Q3–2012Q2) za kazalnike eura in za četrtletno plačilno bilanco.
**Za neposredne tuje naložbe (tokovi in stanja) obstajata dve ločeni zahtevi za podatke z različnima rokoma: 9 mesecev po koncu referenčnega obdobja in 21 mesecev po koncu referenčnega obdobja. Vseeno pa je oba sklopa podatkov treba poslati do istega datuma, in sicer do konca septembra.

7. DOSTOPNOST IN JASNOST

Podatki o plačilni bilanci za države članice EU-27 so brezplačno na voljo na spletišču Eurostata (Eurobase) na: http://epp,eurostat,ec,europa,eu/portal/page/portal/statistics/search_database. Organizirani so tako, kakor prikazuje slika 1.

Slika 1: Podatki o plačilni bilanci na spletu za vse uporabnike

Število in podrobnost spletno izkazanih podatkov o plačilni bilanci se stalno zvišujeta. Redno izkazovanje podatkov o nakazilih delavcev se je začelo februarja 2010. Zaradi čedalje večjega zanimanja za podatke o nacionalni plačilni bilanci in podatke IIP so bile leta 2011 izkazane daljše časovne vrste, globlje geografske razčlenitve in bolj popolne preglednice. Leta 2011 so bile ustvarjene nove preglednice v zvezi z „glavnimi postavkami plačilne bilance in stanjem mednarodnih naložb kot deležem BDP“ in „tržnimi deleži izvoza“, začeli pa so se izkazovati tudi četrtletni podatki o stanju mednarodnih naložb. Aprila 2013 je začel Eurostat izkazovati podrobnejše informacije v zvezi s četrtletnim finančnim računom plačilne bilance.

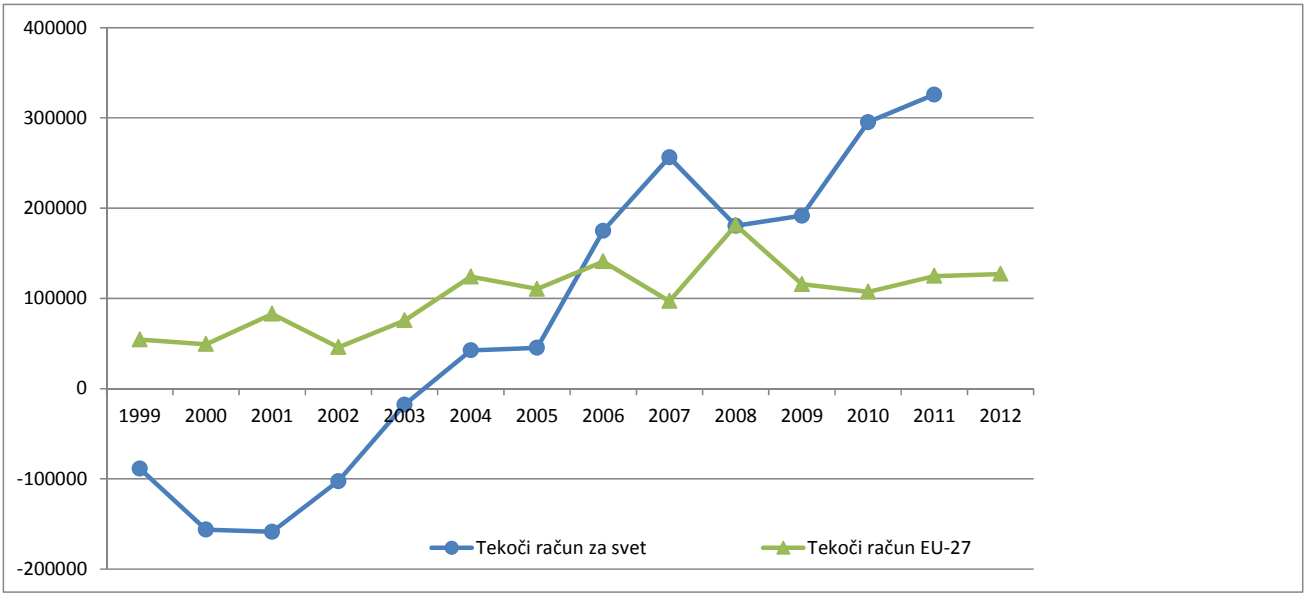
8. PRIMERLJIVOST

„Primerljivost“ se nanaša na razlike, ki jih je mogoče opaziti, če se statistika istega področja primerja med geografskimi območji ali različnimi časovnimi obdobji.

Poročilo o kakovosti plačilne bilance meri prostorsko primerljivost z opazovanjem nesimetrij. Eurostat redno zagotavlja preglednice, ki poudarjajo glavne trajajoče nesimetrije za vsako državo in postavko, ter spodbuja države k odpravi temeljnih težav s pomočjo dvostranskih stikov in izmenjav podrobnejših informacij. Vzpostavljeno je bilo tudi omrežje neposrednih tujih naložb (FDI), da bi se omogočile izmenjave dvostranskih podatkov o neposrednih tujih naložbah, pri čemer se pričakuje, da bodo s tem omrežjem zmanjšale nesimetrije pri neposrednih tujih naložbah.

Graf 2 primerja nesimetrije v EU-27 in v svetovnem merilu. V EU-27 nesimetrije nikakor niso nepomembne (pomenijo skoraj 0,8 % BDP EU), vendar so od leta 2004 naprej stabilne. Različne Eurostatove pobude za odpravo nesimetrij v plačilni bilanci EU-27 so nesporno uspešne.

Graf 2: Nesimetrije v EU-27 in na svetovni ravni, skupni tekoči račun, 1999–2012, izražene v milijonih EUR

9. SKLADNOST

Skladnost je usmerjena v usklajenost statistike, pripravljene za različne namene. Poročilo o kakovosti plačilne bilance meri to komponento z opazovanjem notranje usklajenosti (izpolnjevanje meril integritete, skladnost četrtletnih in letnih podatkov ter obseg napak in izpustitev) in zunanje usklajenosti (skladnost podatkov o plačilni bilanci in podobne statistike iz različnih statističnih okvirov). Zunanja usklajenost podatkov plačilne bilance o blagu in statistike zunanje trgovine (kakor sta jo pripravila Intrastat in Extrastat) se redno spremlja.

9.1. Notranja usklajenost

Notranja usklajenost se meri z opazovanjem vrednosti neto napak in izpustitev. Neto napake in izpustitve sestavljajo rezidualno postavko za izravnavo računov. Včasih se napake, nastale pri pripravi, izravnajo. Zato ni nujno, da velikost te rezidualne postavke pokaže, kako natančni so podatki na splošno.

Pripravljavci nacionalne plačilne bilance skrbno spremljajo neto napake in izpustitve: visoke vrednosti ali stalna zvišanja so znak problemov v sistemih urejanja, ki jih je treba odkriti in odpraviti.

Preglednica 6 prikazuje povprečno relativno napako, ki so jo države članice zajele v obdobju 2009–2011. Ta napaka je enaka povprečju absolutne vrednosti neto napak in izpustitev v zadevnem obdobju (merjeno kot delež povprečja stanja v dobro in v breme tekočega računa), kot je zajeto v četrtletni plačilni bilanci držav članic. Za obdobje 2009–2011 je pet držav članic (Italija, Danska, Finska, Švedska in Irska) za ta kazalnik zajelo vrednost približno 10 %. V primerjavi z obdobjem 2008–2010 se je obseg napak in izpustitev nekoliko zmanjšal v Bolgariji, na Finskem in na Švedskem. V Italiji zaradi prehoda na popolnoma nov sistem zbiranja in urejanja vrednosti napak in izpustitev ostajajo visoke.

Preglednica 7 prikazuje kumulativen relativen seštevek napak in izpustitev, ki je za vsako posamezno obdobje izračunan kot skupen seštevek napak in izpustitev, deljen s celotnim tekočim računom

(seštevek stanja v dobro in v breme). Ta kazalnik ocenjuje prisotnost napak in izpustitev, pri čemer kaže nižje vrednosti za države članice, za katere se napake in izpustitve spreminjajo, kazalnik napak in izpustitev pa ni sistematičen. Leta 2011 je pet držav članic (Danska, Italija, Poljska, Slovaška in Finska) za ta kazalnik zajelo vrednost več kot 10 %.

Preglednica 6: Povprečna relativna napaka za obdobje 2009–2011

Belgija	1%	**Francija**	8%	**Avstrija**	4%
Bolgarija	6%	**Italija**	12%	**Poljska**	5%
Češka	2%	**Ciper**	3%	**Portugalska**	2%
Danska	10%	**Latvija**	2%	**Romunija**	5%
Nemčija	4%	**Litva**	1%	**Slovenija**	2%
Estonija	2%	**Luksemburg**	0%	**Slovaška**	4%
Irska	9%	**Madžarska**	2%	**Finska**	9%
Grčija	3%	**Malta**	4%	**Švedska**	10%
Španija	3%	**Nizozemska**	4%	**Združeno kraljestvo**	4%

Preglednica 7: Kumulativne relativne napake in izpustitve za leto 2011

Belgija	1%	**Francija**	3%	**Avstrija**	0%
Bolgarija	9%	**Italija**	–12%	**Poljska**	–17%
Češka	–4%	**Ciper**	2%	**Portugalska**	–2%
Danska	–19%	**Latvija**	4%	**Romunija**	–4%
Nemčija	4%	**Litva**	0%	**Slovenija**	0%
Estonija	–1%	**Luksemburg**	0%	**Slovaška**	–12%
Irska	–5%	**Madžarska**	–5%	**Finska**	–19%
Grčija	–2%	**Malta**	7%	**Švedska**	–1%
Španija	–2%	**Nizozemska**	–4%	**Združeno kraljestvo**	0%

9.2. Zunanja usklajenost

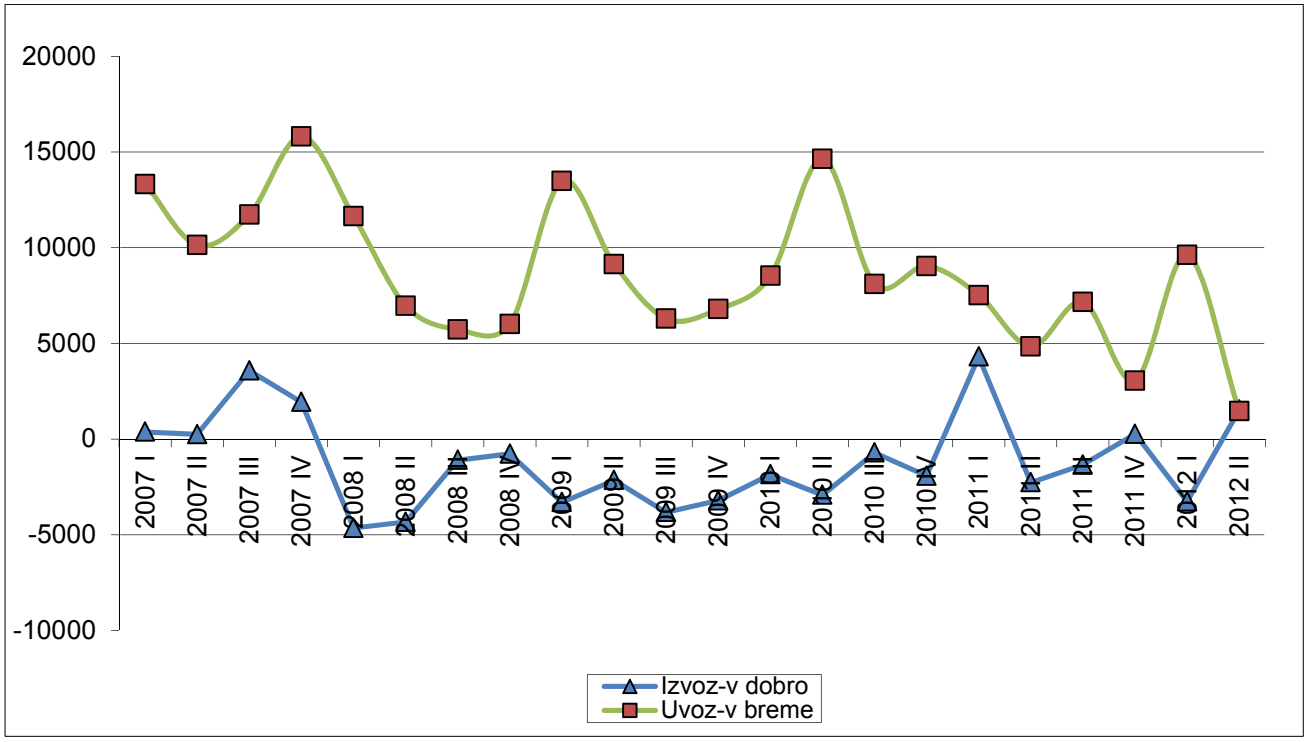
Zunanja usklajenost se nanaša na skladnost podatkov o plačilni bilanci in podobne statistike iz različnih statističnih okvirov.

Eurostat redno spremlja zunanjo usklajenost v zvezi z blagom, kakor je zajeta v podatkih o plačilni bilanci in v statistiki zunanje trgovine. Pri primerjavi obeh podatkovnih nizov je treba upoštevati metodološke razlike med plačilno bilanco in statistiko zunanje trgovine. Glavne razlike so povezane z dejstvom, da plačilna bilanca za zajetje transakcije zahteva spremembo lastništva, medtem ko statistika zunanje trgovine zajema fizično čezmejno gibanje blaga, in tudi z različnimi metodami

vrednotenja[12]. Primer te razlike je obravnava nedenarnega zlata, katerega lastništvo se spremeni brez fizičnega prenosa v državo novega lastnika; to zlato ni vključeno v statistiko zunanje trgovine, je pa vključeno v plačilno bilanco.

Splošna usklajenost podatkov statistike zunanje trgovine in podatkov o plačilni bilanci se lahko hitro oceni z opazovanjem časovnih vrst razlik med vrednostmi v dobro/izvoza in v breme/uvoza, ki so dostopne iz obeh statističnih okvirov; usklajenost je prikazana v grafu 3 za agregat EU-27. Usklajenost podatkov o blagu v plačilni bilanci in v statistiki zunanje trgovine se je v zadnjih letih očitno izboljšala, razlika pa se ustalila na precej nizkih ravneh.

Graf 3: Blago – razlika med statistiko zunanje trgovine in plačilno bilanco, EU-27 in partnerji „zunaj EU-27“

10. SKLEPI

Začetek veljavnosti uredbe o plačilni bilanci je okrepil usklajevanje statistike plačilne bilance po vsej EU in povečal razpoložljivost podatkov za uporabnike.

Iz tega delovnega dokumenta je razvidno, da vse države članice na splošno pravočasno sporočajo podatke o plačilni bilanci, ki jih zahteva Eurostat na podlagi navedene uredbe. V primerjavi s koncem 90. let prejšnjega stoletja je zdaj končnim uporabnikom na voljo veliko več podatkov o plačilni bilanci: več podrobnosti je na voljo o transakcijah in geografskih razčlenitvah, pogostost in pravočasnost podatkov sta se izboljšali, daljše časovne vrste pa so bile zaradi gospodarske analize rekonstruirane. Pogosteje se uporablja ocenjevanje, pri čemer narašča pomembnost poročil o kakovosti plačilne bilance, ki omogočajo redno spremljanje stabilnosti in usklajenosti podatkov.

[12] Uvoz/v dobro se v plačilni bilanci vrednoti f.o.b., v statistiki zunanje trgovine pa c.i.f.

Kot posledica finančne krize so podatki o plačilni bilanci in podatki IIP pod strožjim nadzorom uporabnikov. Eurostat in nacionalni pripravljavci se nadvse trudijo, da bi podatki o plačilni bilanci in podatki IIP v celoti izpolnjevali potrebe širokega kroga uporabnikov.

Naslednje ocenjevanje kakovosti plačilne bilance se bo začelo januarja 2014.